

Brief information about the project

Name of the project	AP19675130 «Lexicographic system of common Turkic phraseological units in Turkic languages»
Relevance	There are no dictionaries that make up the common phraseological fund of the Turkic-speaking peoples. The dictionary of common Turkic phraseological units allows to identify the factors influencing the development of languages, to analyze interlingual relations, to systematize the general lexical and phraseological fund, to determine the pro-Turkic language of the people.
Purpose	This is the first experience of compiling a common Turkic phraseological dictionary, which is the basic language of Kazakh. Purpose: based on the scientific analysis of the common Turkic phraseological fund preserved in the modern Turkic languages, to publish a dictionary and monographs of the phraseology of the Turkic languages.
Objectives	<ol style="list-style-type: none"> 1. Substantiate the scientific, theoretical and practical aspects of studying the semantics of the phraseological fund, common to modern Turkic languages; 2. Identify motives (somatic, related, flora, fauna, numerical symbols, etc.) that lead to the emergence of common Turkic phraseological units; 3. Create a catalog based on the collected language materials and compile a common Turkic phraseological fund of modern Turkic languages; 4. Holding an international scientific and practical conference "Turkic phraseology: research, scientific and theoretical methodology and prospects", which brought together scientists studying the field of phraseology of the Turkic languages; 5. Preparation of a collective monograph "Semantics of commonly used phraseology in modern Turkic languages" on the basis of the accumulated phraseological fund; 6. Compilation of the corpus of common Turkic phraseology and preparation of the "Dictionary of common Turkic phraseological units".
Expected and achieved results	<ol style="list-style-type: none"> 1. The project may cover scientific and technological needs and requests. The social relevance of the project is a necessary resource for domestic / foreign educational and scientific institutions, as well as culturologists and ethnographers, historians, domestic / foreign citizens who love and study Kazakh (Turkic languages) in general. 2. The results of research and scientific conclusions can be used in the field of lexicology, semantics of Turkic languages, language theory, introduction to Turkic philology, semantics and pragmatics of phraseology, ethnolinguistics, linguoculturology, as well as in teaching theoretical courses and various special seminars. The conclusions and results of the study can serve as a basis for compiling phraseological, semantic, etymological, cultural, symbolic-semiotic dictionaries of the Turkic languages in the future. 3. The results of the research are published as scientific articles in scientific journals with an international rating of more than 35 percent. In addition, the results of the project will be widely covered in Kazakhstani publications. 4. Publications: Publication of the collection of materials of the international scientific and practical conference "Turkic phraseology: research, scientific and theoretical methodology and prospects"; Publication of the collective monograph "Semantics of commonly used phraseology in modern Turkic languages"; Publication of the collective dictionary "Dictionary of common Turkic phraseological units".

	<p>5. The collective monograph "Semantics of common phraseology in modern Turkic languages" has a significant impact on the science of Kazakhstan and the socio-economic benefits of the project in the development of science and technology and science. The borders of the Turkic peoples, which occupy a special place in world civilization, are very large. The Turkic people, who are descendants of the original ancient Turkic alphabet and written monuments, phenomenal culture, history and civilization, spiritual wealth and wisdom in the future will have a special place in world civilization.</p>
<p>Research team members with their identifiers (Scopus Author ID, Researcher ID, ORCID, if available) and links to relevant profiles</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avakova Raushangul Amirdinovna, Doctor of Philology, Professor ResearcherID –ORCID – https://orcid.org/0000-0003-4631-1755 Scopus Author ID–55917762700. 2. Akimishева Zhanar Abdisadykkyzy, candidate of philological sciences, ORCID – https://orcid.org/0000-0002-3832-8218. 3. Bektemirova Saule Bekmukhamedovna, candidate of philological sciences, h-index – 1 ORCID – https://orcid.org/0000-0002-6723-6742 Scopus Author ID – 56951069700. 4. Kudyarova Sholpan Taubaevna, candidate of philological sciences, PhD doctor, ORCID – https://orcid.org/0000-0002-8302-3982 Scopus Author ID – 57331217800 5. Sultanbek Kutlugjon Bakhriddinuly, PhD doctor, https://orcid.org/0000-0002-7360-7140 6. Zhambylkyzy Marina, PhD doctor, ORCID – https://orcid.org/0000-0001-5153-6372 Scopus Author ID 57198424038 7. Dosanova Albina Marathanovna, PhD doctor, h-index – 1, ORCID – https://orcid.org/0000-0002-8302-3982 Scopus Author ID 57331217800 8. Eshetova Balzhan Batyrkhanovna, магистр, https://orcid.org/0000-0001-6879-5864 9. Nurmukhambetova Aigul https://orcid.org/0009-0003-4217-9782
<p>List of publications with links to them</p>	<p>– Авакова Р.А., К.Б. Султанбек, А.Қ. Көксегенов «Әлем тілдеріндегі түркизмдердің зерттелу мәселесі» ҚазҰУ хабаршысы, Филология сериясы, №4, 2023 (анықтама тіркелді). https://doi.org/10.26577/EJPh.2023.v189.i1.ph1 https://philart.kaznu.kz/index.php/1-FIL/article/view/4204/2918 4-11 бб.</p> <p>Нурмухамбетова А.Б., Акимешева Ж.А. «Жалпытүркілік фраземалардың қазіргі түркі тілдеріндегі көрінісі» ҚазҰУ хабаршысы, Филология сериясы, №1 (189), 2023 (анықтама тіркелді).</p> <p>– Кудьярова Ш.Т. Түркі тілдері (қазақ, қарақалпақ, өзбек) фразеологизмдеріндегі семантикалық өзгешеліктер. «Түркі ономастикасы: тарих, таным, тағылым» Халықаралық ғылыми-теориялық конференция. – Алматы, 2023. – 82-85 б.</p> <p>– Кудьярова Ш.Т., Кәрібаева А.У. Түркі тілдеріндегі (қазақ, қарақалпақ, өзбек) жүрек фраземасы. Түркі фразеологиясы: зерттелуі, ғылыми-теориялық методологиясы және болашағы. Халықаралық ғылыми-теориялық конференция материалдар жинағы. – Стамбул, 24-27.04 2023. – 204-209 б.</p> <p>– Досанова А.М. Қазақ және ағылшын тілдеріндегі фразеологиялық тіркестердің мағыналық ұқсастықтары мен ерекшеліктері // «Білім беру және тіл үйретудегі заманауи тенденциялар» атты халықаралық ғылыми симпозиум. – Астана, 17.10. 2023. Абстарақтар жинағы 98-99 бб.</p> <p>– Жамбылқызы. М. Қазақ және ағылшын тілдеріндегі фразалық етістіктердің мағыналық ұқсастықтары мен ерекшеліктері // «Білім беру</p>

	<p>және тіл үйретудегі заманауи тенденциялар» атты халықаралық ғылыми симпозиум. – Астана, 17.10. 2023. Абстарақтар жинағы 97-98 бб.</p> <p>– Авакова Р.А., Нурмухамбетова А.Б. <i>Көз соматизмі ұйытқы болған фразеологизмдер семантикасы: салыстырмалы-тарихи экскурс // «Түркі фразеологиясы: зерттелуі, ғылыми-теориялық методологиясы және болашағы» халықаралық ғылыми-теориялық конференциясы.</i> – Стамбул, 2023. – 102-108 бб.</p>
Patents	-

